

Som man ser, er det en fuldstændig Færskvandsfavna, og paa Støren nær, er det de samme Fiskearter, der ere særkjendelige for de store Søer, som i et Bælte strække sig fra Hald op over Viborg og ad Hobro til.

Jeg har ikke kunnet faa at vide, naar man iagttog de første Tegn paa Saltvandsfavnaens Indvandring, men det er en Kjendsgjerning, at de første Torsk fangedes for omtrent 16—20 Aar siden. Derefter indvandrede Hesterejen (*Cranogon vulgaris*), og efter den kom den virkelige Reje (*Palæmon squilla*). De vigtigste Fiske i Hjarbæk-Fjorden ere for Tiden: Aal, Torsk, Skrubbe, Ørred og Hælt. Derefter kan nævnes Ulk, Aalekvabbe, Hvidling, Hornfisk, Stør, Stenbider, Snavegedde og et Par Kutlinger. Sjældnere ere Alose, Fjøsing, Multe, Pighvarre, Tobis, Bars, Panserulk og Pighaj. Som man vil se, er Silden helt ladet ude af Betragtning.

Af Færskvandsfiskene er imidlertid kun Brasen aldeles svunden bort, men paa de to Arter af Hundestejl og Hælt nær ere de andre Arter blevne meget sjældnere, Geddene endog yderst sjældne, og de holde sig nu alene lige foran Aamundingerne, inderst i Fjorden.

Af de andre Fiske, der ellers findes i Limfjorden, men som endnu fattes i Hjarbæk-Fjorden, kan nævnes Rødspætte og Brisling; desuden fattes Østers. Fordum har dog Østersen ogsaa været almindelig omkring denne Vig, eftersom der langs dens Bredder ikke alene kjendes en halv Snes „Køkkenmøddinger“ med talrige Østersskaller, men ogsaa Bunden af de Engdrag, der udmunde i den, er opfyldt af dette Dyrs Skaller. — Det følger for Resten af sig selv, at en saadan Ændring i et udstrakt Vands Dyreverden, som her er omtalt, er yderlig sjælden og meget mærkelig med Hensyn til Dyrenes Geografi. Det vilde kun være ønskeligt, om man kunde fremkomme med nøjere og i det enkelte gaende Paavisninger; men derom maa man vistnok opgive ethvert Haab.

A. Feddersen.

Danske Opmaalingsarbejder 1876. — Efter Opfordring er der godhedsfuldt meddelt Tidsskriftet følgende officielle Oplysninger:

Generalstabens topografiske Afdeling har fortsat Trianguleringsarbejderne i det nordvestlige Jylland, og Præcisionsnivellémentet fra Randers over Aarhus til Viborg og tilbage til Randers er blevet afsluttet. Detailopmaalinger ere foretagne i Egne mellem Skanderborg, Silkeborg og Frijsenborg med en Styrke af 8 Officerer og 40 Underofficerer. Af Stabens Atlas over Danmark ere Bladene: Ansager, Kvong, Henne, Tipperne, Sønder Lyngvig og Tarm i Maalestokken 1:40,000 udgivne i Handelen. Desuden er der udkommet Fotolitografier af 2 fynske og 65 jyske Maaleborde i Maalestokken 1:20,000, og man er saaledes for Jyllands Vedkommende færdig med Udgivelsen af de Maaleborde, der ligge syd for en brudt Linje fra Æbeltoft over Aarhus, Skanderborg, Silkeborg og til Holstebro. I Løbet af 1877 venter man at faa fotolitografiske Kaart i 1:50,000 af de Egne, hvoraf Detailopmaaling er gjort 1876.

Søopmaalingen har særlig været sysselsat med Høns Rev, hvoraf omtrent Halvdelen blev opmaalt i Juni og Juli med to Dampskibe samt ved Hjælp af to lejede Dampfartøjer som Stationsskibe. Desuden er her i Landet Middeldgrunden ved Kjøbenhavn bleven opmaalt i nogle Dage, og ligeledes er Grønsund bleven opmaalt ved Vagertartøjet. Ved Island har Stationsskibet foretaget forskellige Opmaalinger i Berufjord, Seidisfjord og Djupavaag samt ved Styksholm og enkelte andre Steder.

Geografiske Selskaber. — I Følge Behm*) findes der af saadanne for Tiden 40. Kun i meget faa af de evropæiske Lande fattes et saadant Selskab, og uden for Evropa er der Selskaber i Tiflis, Irkutsk, Orenburg, Kairo, Ny York, Mejico og Rio de Janeiro. Det ældste af dem alle er det i Paris, stiftet 1821 bl. a. af vor Landsmand Malte Brun; efter det kom Berliner-Selskabet, stiftet 1823, og Londoner-Selskabet, stiftet 1830. I Tyskland findes ikke færre end ni geografiske Selskaber, hvoraf flere ere meget smaa; Selskabet i Darmstadt har saaledes kun 60 Medlemmer, der tilsammen betale 350 Kr., og Selskabet i Halle kun 96 Medlemmer, der tilsammen betale 750 Kr. om Aaret. Det største af dem alle er Selskabet i London, der har over 3,000 Medlemmer, og det er tillige det rigeste; dets Medlemmer betale nemlig tilsammen 140,000 Kr. om Aaret, og desuden faar det en aarlig Understøttelse fra Staten af 9,000 Kr.; fremdeles ejer det i rede Penge en Sum af 190,000 Kr., foruden at det har sit eget Hus, der med sit Inventar o. s. v. er vurderet til 350,000 Kr. Ogsaa Petersburger-Selskabet er rigt, da det bl. a. faar en aarlig Statsunderstøttelse af 40,000 Kr. Det „kødviale geografiske Selskab“ i Kairo modtager aarlig af Kediven 7,000 Kr.; og han lønner desuden Præsidenten. I Slutningen af 1876 er der blevet dannet fire nye geografiske Selskaber, nemlig i Brüssel, Antwerpen, Marseille og Kjøbenhavn.

Ed. E.

Sydpolaregnene. Det er kjendt nok, at man ikke har gjort nær saa mange Togter hen ad Syd- som hen ad Nord-polen, og at man ikke har naaet nær saa langt imod Syd som imod Nord. For en Sammenlignings Skyld med det, der er meddelt i det foregaaende (S. 2—5) gives her en Udsigt over det sydligste Punkt, hvortil forskellige rejsende have naaet hen ad Sydpolen:

Bellinghausen (Russer)	. . . 69° 53'	(Jan. 1821.)
Wilkes (Nordamerikaner)	. . . 70°	(Marts 1839.)
Cook (Engelskmand)	. . . 71° 10'	(Jan. 1774.)
Weddell (Engelskmand)	. . . 74° 15'	(Febr. 1823.)
Ross (Engelskmand)	. . . 78° 9'	(Febr. 1842.)

Æren for at have trængt længst imod Syd tilkommer altsaa den navnkundige James Ross, der havde ledsaget saavel sin Onkel John Ross som Parry paa deres Nord-polarogtøjer, og som paa den sydlige Halvkugle fandt bl. a. Victorialand med to Vulkaner, hvilke han efter sine Skibe gav Navnene Erebus og Terror. Om det i en overskuelig Fremtid vil lykkes at trænge synderlig længer imod Syd er vel tvivlsomt; i ethvert Fald kunde James Ross uagtet al sin Umag ikke gennemtrænge den umaadelige Isvold, som han mødte. Ved det sidste engelske Togt er man kommen næsten 80 Mile nærmere imod Nord, end James Ross kom imod Sydpolen, eller omtrent lige saa langt som fra Kjøbenhavn i lige Linje til Staden Eger i Bøhmen.

Man maa for Resten ikke tro, at der ikke er Folk, som for Alvor sysle med Tanken om at foretage Togter i Sydpolaregnene. Prof. Neumayer, tidligere Direktør for Søobservatoriet i Melbourne og nu Chef for det meteorologiske Institut i Hamburg, har gjentagne Gange opfordret til at udsende et Togt imod Syd, baade i Avstralien, i Antwerpen**) og i forskellige tyske Byer***), og Friederichsen, Sekretær ved det geografiske Selskab i Hamburg, saa vel som Rich. Kiepert have udgivet Kaart over disse Egne.

Ed. E.

*) Geograph. Jahrb. VI (1856).

**) Comptes rendus du congrès des sciences géographiques etc. à Anvers (1871).

***) Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde in Berlin (1872).